

olisi kysymys takaisinpalauttamisesta rajoitettuun tunnustukselliseen käsitykseen vaan ainoastaan sen teistisen filosofian ¹⁾ tunnustamisesta, joka mainitun lain säätämisaikalla täytti aikakauden parhaimmat miehet. Määräyksissä sanotaan vielä: opettajan tulee siveysopetuksessaan osoittaa niitä velvollisuuksia, jotka ovat kaikille yhteisiä, eikä dogmeja, jotka niitä eroittavat, kaikki teologinen (jumaluusopillinen) tai filosofiliskristillinen esitys on opetuksessa pidettävä kaukana; koulun puolueettomuus, oppilaiden nuori ikä ja vanhempiin nähden olevan luottamusasema kieltävät osaltaan kukin yhtäläisesti menemään tämän rajaviivan yli.

Ensi kädessä tulee opettajan opettaa niitä velvollisuuksia ja periaatteita, joita laki on asettanut jokaiselle elämänohjeeksi. Hänen tulee vielä opettaa niitä siveysperiaatteita, jotka ovat yhteisiä kaikille filosofillisille järjestelmille, tärkeitä jokaisen sivistysyhteiskunnan olemassaololle, juuri näitä tulee hänen etupäässä, kädestä pitäen, esimerkeillä käytännöllisestä elämästä havainnolliseksi tekemällä, opettaa tätä siveysoppia, jota Ferry itse useasti kuvasi »vanhaksi hyväksi isiemme ja kaikkien kunniallisten ihmisten siveysopiksi».

Tietysti on otettava huomioon, että juuri näiden määräysten kautta siveysopetukselle jää yleensä ahdas liikuntatila, mutta toisaalta näyttää nämä rajoitukset johtuneen koulun puolueettomuus periaatteesta, sekä myöskin siitä, että katsoen lasten nuoreen ikään ja heidän myöhemmän kehityksen vailinaisuuteen nähden, heille tulee opettaa vain yksinkertaista, itsestään ymmärrettävämpää, ainoastaan yleisiä tietoja.

Tärkeimpänä todistuksena jota uuden koulun saavutuksia vastaan yleisesti esitetään, on nuorison yhä kasvava rikollisuus. Tilastojen nojalla on väitetty, että nuorten henkilöiden tekemät rikokset ovat viime vuosien kuluessa lisääntyneet 75 %, kuitenkin pistää tässä jo vastaväitekin esiin. Kun nykyään jokainen vähäpätöisinkin rikos, jokainen mitätöiminkin tuomio otetaan tilastoon, ei siitä 75 vuotta sitten ollut puhuttakaan. Tilastollista vertailua ei siis tässä tapauksessa voida pitää luotettavana. Nuorison peittämättömän villiintymisen painavimmat syyt piilevät maalaisväestön tullaamisessa suurkaupunkeihin, yhteisasunnoissa, viettelyksissä kadulla, jossa nuoret henkilöt aivan yksinkertaisesti siemättömien kotien tähden ovat pakotetut oleskelemaan. Sanomalehdistön huono vaikutus, joka häväistyskertomuksillaan myrkyttää lukijan mielikuvituksen on myöskin mainittava. Kaikki nämä vaikuttimet ovat ilman maallikkokoulua syynä nuorten rikollisten prosenttiluvun kasvamiseen.

V. 1889, toimitettiin opetusministerin toimesta tiedustelu, jonka johdosta koulunjohtajilta saapuneista vastauksista otamme joitakin, jotka ovat pidettävät täysin luotettavina.

Erään koulunjohtajan vastaus kuului: Äidit, jotka alussa katsoivat siveysopetusta epäilyksellä, kiittävät sitä nykyään yhteen ääneen. He ovat onnellisia nähdessään mitä parhaimman käytöksen, hyvän ja kunnioituksellisen esiintymisen siirtyvän lastensa kanssa koulusta kotiin, harvinaista auttavaisuutta, sydämmellistä tottelevaisuutta, innokkaampaa harrastusta olla hyödyllinen niille, joita he rakastavat. Yksityisten poikien välillä on syntynyt jalompi toveruushenki, samoin myös hienoksi kehittynyt herkkyyks kyöhiä kohtaan, joille he mielellään antavat almuja».

Eräs koulunjohtaja St. Mihielistä lausuu: lukuvuonna 1883—84 joutui kaksi koulun 70:stä oppilaasta kiinni varkaudesta, vuonna 1885 edelleen 5 hedelmävarkauksista; siitä lähtien on koulumme oppilasluku tullut kaksinkertaiseksi, mutta ei koskaan ole ollut valittamista tällaisista välikohtauksista. Siveysopetus oli tuottanut hedelmänsä».

Lainlaattijain toiveet toteutuivat valtiollisessakin suhteessa. Opettajista on tullut uuden valtiojärjestelmän innokkaimpia esitaisteliota; he pitävät koulua omana työnään, jota heidän on suojeltava kaikilta sen vihollisilta, ja opettajien kannan-

tuksen ansioksi on suuremmaksi osaksi luettava se, että Ranskan tasavalta on maaseudulla saanut lujan ja vakavan jalansijan.

Professori Belot on toimittamiensa tarkkojen tutkimusten perusteella tullut siihen johtopäätökseen, että tunnusluksellisuudesta vapaata siveysopetusta ei voida hyljätä jo senkin tähden, kun tunnusluksellisia opinkappaleita ei enään ihmisten kesken yleisesti hyväksytty, koska lapset perhepöydän ääressä kuulevat oppeja, jotka ovat vastakkaisia tunnusluksellisille opeille, ja koska niin horjuville perusteille ei voida rakentaa siveysperiaatteita, joiden olemassa olo on yhteiskunnallinen välttämättömyys.

Belot koettaa vielä osoittaa maallikkosiveysopetuksen erehdyksestä sikäli, kun se jumaluusopin perusteiden sijaan on tahtonut asettaa filosofillis-dogmatisia perusteita.

Elämästä itsestään ja sen välttämättömyyksistä on luotava se uusi positiivinen (todellinen) siveysoppi.

Suom. Johanna.

Köyhälistö ja kunnallinen toiminta.

Työväen tyhjymystä ei ratkaista yfjinomaan valtiollisella toiminnalla. ei yfjistään sillä, että käydään äänestämässä työväen ehdokkaita eduskuntawaaleissa ja jitten jäädään odottamaan kunnes ihanne yhteiskunta valmiina astuu keskelleemme. Työväen tyhjymys koskettelee monta eri alaa yhteiskuntajärjestelmässä ja erittäinkin kunnallisoloissa jotka ovat edelleen kuten valtiollisestikin otot tähänjakafta yfjinomaan olleet porwarillisten käfjissä. Uusi kunnallislafi, joka on eduskunnassa hywäksytty, mutta joka ei ole edes senaattista eteenpäin „armollista“ wahwistusta jaamaan, näyttää kowasti peloittawan porwarillisia.

Mitä kaiffia kunnallisajalla voitaijiin työväen parhaafi tehdä siitä muutamia täfsä efimerkkejä.

Kunta on suureffi osaffi itsenäinen hallintopiiri valtiosta, siis osa valtiota. Kunta woi pääfokohdista itse järjestää oman sijällisen elämänsä, se saa walita omat wirkailijansa, kunta saa weroittaa kunnan alueella asuwat kansalaiset ja käyttää tulot kunnan yhteisiin menoihin. Waltio sekaantuu nykyään kyllä useisiin kunnan sijaijiin asioihin kuten järjestysten pitoon, (poliisijärjestelmä), rahaasioihin y. m., mutta jittenkin on kunnalla toiminta mahdollisuutta. Jkäwä waan on, että nykyisten äänioikeus olojen wallitesja on koto kunnallishallinto koneisto järjestetty mitä wirkawaltaijempaan henkeen. Kunnalliset wirkamiehet ovat kuten kunnakaat omasja waltakunnasjaan, he käfjowat että kuntalaiset ovat heitä warten, eiwätkä he kuntalaisia warten, kunnan äänivaltaiset hoitawat kunnan asioita oman luoffansa edukfi. Sen mukaan ovat asetetut kunnalliset tulolähteet.

Kunnilla on itsellä oikeus weroittaa jäseniään kunnan tarpeiden mukaan. Mutta kunnat woijsawat hanffia muita fin tulaja ottamalla haltuunja erinäfsiä tulaja tuottawia liifehaaroja, omaamalla maafiinteimistöjä y. m. joten weroa ei tarwitseifi kunnan jäseniltä kantaan niin paljoa. Mutta porwarilliset kunnallishallitukset eiwät ole menetelleet jiten. Efi merkkina kunnan waltuustojen menettelystä tällä alalla mainittakoon, että Helsingissä senlainenkin liifehaara kun raitiotieliifenne, on luowutettu yhtiölle 50 wuodeffi. Sen wä hääffään tuntee Helsingiä ymmärtää miten tulaja tuottawia liife raitiotieliifenne on ja että sen ottaminen kunnan haltuun olifi samalla merffimnyt kunnalle runsasta tulolähdettä. Raitiotielafon aikana ejitetiinkin woinnakafta waatimufsia liiffeen ottamisesta kaupungin haltuun, mutta waltuusto, jonka jäsenissä oli raitiotie yhtiön osaffeiden omistajia, rienfi tekemään raitiotieyhtiön kansja kaupungin puolesta 50 wuoden sopimuksen, joten ei wapaanpiifaan kaupungin waltuusto saa liifettä kaupungin huostaan ennen wuofraajan loppua. Täten mainittu waltuusto samalla ajaa omia etujaan.

¹⁾ Teistinen filosofia tunnustaa persoonallisen Jumalan olemassaolon. (Suom. muist.)

Raupungin kaunistuksiin uhraa valtuusto mielettömiä summia, mutta kun kaunistuksia tehdään yksinomaan keskele kaupungia, siihen osaan missä varakkampi kansanaines asustaa, niin koituu siitäkin joko välillisesti tai välittömästi juuri varakkaimmille kansanainekille etuja. Raupungin kustannuksella laitetaan kapakkahuoneita ja huittelupaikkoja herraskaille, samoin laitetaan kylpylaitokset komeiksi, jotta ne vetäisivät yleisöä puoleensa, sillä kylpywieraista ja matkustajista hyötyy koko porwarisluokka. Kun kylpylaitoksessa on paljon kylpywieraista, saavat tulojen omistajat korkeita vuosia, kauppiat saavat suuret määrät sekä ylellisyyttä että ruokatawaraa myydyksi j. n. e. Mutta kun varakas säätytäten hyötyy tästä liikkeestä, niin työtätefewa luokka sen sijaan saa wahintoa. Ensisijain kohoavat wuokrat, kun huoneen kysyntä kasvaa, ruokatawarat kallistuvat, palkkojen pysyessä ennallaan.

Mutta kun kaupunkia näin kaunistellaan niin lisää se menosääntöjä huimaawassa määrässä, ja kun ei kaupungille ole muita tulolähteitä kuin tonttien myynnistä ja joistakin pienemmistä tori wuokrista niin täytyy kaikkii kunnan tulot kantaa kunnallisweroina. Ja kun weroperuste on useammasa paikassa hywin alhainen niin joutuu halwinpaakin palkkaa nauttiwa matkamaan näitä menoja. Esimerkiksi Helsingissä on weroa yri kohonut jo 17 mk. Kun taksereauslautakuntaan walitaan enimmäkseen warakkaiden edustajia niin taksereaus tulee myöskin sen mukainen. Niinpä saadaan työmiehen tulot tietää aiwan pennilleen, kun otetaan tehtaan konttorista selwä; täten saa työmies maksaa kunnallisweroa joka ylitöytunnin anjostakin jota wastoin porwarillisten tuloja on mahdollon määrä. Jos wirtamies taksereatataan palkastaan, niin kuka woi määritellä hänen sitouanjonja. Siis kunnan menoihin saa työmäestö ottaa suhteellisesti oja paljon raskaammin kuin warakkampi luokka.

Jos kunnan hallinnossa olisi työmäen parasta tarkottawia henkilöitä, niin enjissikin olisi hantittawa tulolähteitä muualta eikä turwauduttawa yksinomaan werotukseen. Senlaiset liihejaarat, jotta owat wälttämättömät jokaiselle kuten sähtö ja kaasulaitokset, wesi johdot, raitiotiet, apteekit, pankkiliikkeet, palowakuutus y. m. joita nykyään yfityijet ja yhtiöt suurella menestyksellä hoitawat, olisi otettawat kunnan huostaan. Werojärjestelmä on saatawa uusitukseksi, jotta päästäisi tässiki pääomiin ja anjottoman arwon nouluun ja saataisi kunnalle takaisin se mitä kunnan kaswamisen tai muiden olusuhteiden wakituksesta on kohonnut huimaawassa määrässä ilman omistajansa pienintäkään ponnistusta. Eikä kuten nyt tapahuu, että kunta saa puolestaan maksaa yfityijille ojaansa. Esimerkkinä mainittakoon miten Helsingissä noin 60 wuotta sitten myytiin nykyinen seurahuoneen tontti kuudentuhannen markan hinnasta, waan nyt kun kaupunki tarwitse itse tuon saman tontin, niin se sai maksaa siitä kuusijataa tuhatta mk. ilman muutoksia ratennuksissa. Jos kaupunki ei olisi tontteja alunpitäin myynyt, waan wuokrannut, niin silloin olisi kaupunki ollut tilaisuudessa kohohtamaan wuokraa aina sen mukin kun maan arwo kohonnee kaupungin ja liiheelämän kaswawassa. Waan nyt menee tuo woiitto yksinomaan liiemiesten tasuun.

Saksassa kertoo Adolf Damaische kirjassaan „kunnallispolitiikan tehtäwistä“ olewan maalaiskuntia, joilla on niin paljon kiinteistöjä ja maaomaisuutta, että he saawat siitä niin paljon tuloja että se riittää kaikkii kunnan menoihin ja riittää vielä jataa kunnan jäsenillekin. Että kunnan omaisuutta silloin hywin hoidetaan, on luonnollista että waroja on käytetty sekä siwistysken että terwen den hoitoon on itsestään selwää.

Seuraawassa kirjoituksessa esitän mitä kunta woiisi tehdä siwistysken ja terwen den kohohtamiseksi piirisään.

Minna G.

Kasvatus ennen synnyttämistä.

Hans Freimarkin mukaan.

Yleensä ryhtyvät vanhemmat tai erikoisesti äidit kasvattamaan lapsiaan vasta silloin, kuin tämä maailmaan tuluaan ensi kerran tuntuvammin häiritsee vanhempien yksityistä hyvinvointia. Joskus tapahtuu tämä aikaisemmin, jo lapsen ensi itkusta, joskus taas myöhemmin, kun ensin on tyydytetty lapsen kaikki mielijohteet, niin että siitä on tullut kotityranni. Kummassakin tapauksessa riippuu se vanhempien yksilöllisyydestä.

Kun lapsissa ei tähän saakka ole kunnioitettu yksilöllisyyttä, vaan pyritty muodostamaan niistä kuuluisia poikia ja siveitä tyttäriä, niin on sitä suuremmalla ilolla tervehdittävä nykyään jo havaittavissa olevaa pyrkimystä kasvatukseen ennen synnyttämistä. Tosin vielä nytkin vanhemmat koettavat saada lapsistaan kuuliaisia ja siveitä, mutta se tapahtuu toisessa ajatuksessa, joten sen vaikutuskin on toisenlainen. On lakattu pitämästä jokaista epämieluisuista esiintymistä pahankurisuutena ja koettaessaan vieroittaa lapsesta jotain sielun tontta, tapahtuu se niin, ettei lapsen yksilöllisyyttä saateta vaaranalaiseksi eikä tukahutetuksi. Näyttää kuitenkin siltä, että moni omituisuus lapsessa on jo imeytynyt lapsiin, jos kohta ne eivätkään ole muuta kuin vanhempien huonoja tottumuksia. Goethen lause: meillä olisi kasvatettuja lapsia, jos meillä olisi kasvatettuja vanhempia, on enemmän kuin totta. Määrätyssä suhteessa ovat lapset aina kasvattajansa peilikuvia, sillä kasvattajan huonot sekä hyvät ominaisuudet siirtyvät lapsiin. Kokonaisuudessaan voi kuitenkin joku taipumus toisen vaikutuksesta muodostua täydellisemmäksi tai heikontua tai myöskin vahvistua. Ominaisuus, joka meissä on siedettävä, voi lapsissamme esiintyä elinvoimaisempana ja tulla siten sietämättömäksi.

Mutta tätä siirtymistä voidaan estää ja katsoen siihen läheiseen yhteyteen, joka äidin ja sikiön välillä ei ainoastaan ruumiillisessa vaan myöskin henkisessä suhteessa raskauden aikana on olemassa, on tällainen ennakokasvatus välttämätönkin. Samoin kuin kreikkalaisten, jotka asettivat huoneisiinsa kauniita kuvapatsaita, tulisi meidänkin äidin sielun ja mielenlaadun kautta vaikuttaa lastemme sieluihin ja mielenlaatuun samoin kuin ruumiiseenkin. Tätä kasvatusta voitaisiin käyttää tulewan sukupolven täydellisyttämiseksi ruumiillisessa sekä henkisessä suhteessa. Nykyään annetaan kyllä äideille raskauden aikana neuvoja vaatetukseen, ruumiinhoitoon, ravintoon y. m. nähden, mutta harvoin osoitettane järkipäisen henkisen hoidon tärkeyttä. Niitä harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, jolloin äitiysvaisto herää jo aikaisemmin, jolloin miestä tuntematta jo ajatellaan lasta, omaa lasta, eivät äidit yleensä raskauden aikana, olkoonpa he kansannaisia tai sivistyneitä, kiinnitä paljokaan huomiota tähän suhtautumiseensa. Työläisnaisen on vaikea suojella itseänsä huonoilta vaikutuksilta. Parhaammallakaan tahdolla ei hän woi välttää kuulemasta tai näkemästä raakuuksia tai tekemättä itse niitä. Mutta vieläkin wahingollisempaa on, kun äidit sivistyneissä säädyissäkin laiminlyövät velvollisuutensa tulevaa ihmistä kohtaan, käyttämällä raskaudentilaansa oikutellakseen, huolimatta siitä, että tämä oikullisuus on mitä turmiollisinta lapsen luonteen muodostumiselle. Tämä kaikki tapahtuu joko kevytmielisyydestä tai tietämättömyydestä. Tutustuakseen kuitenkin näihin kysymyksiin, ei tarvita paksujen nidoksien tutkimista, vaan yksinkertaista ajattelemista. Kun äiti on tietoinen siitä, että hänen tulee suojella itseänsä ruumiin vammoilta, jos ei hän tahdo wahingoittaa kohdunsa hedelmää, niin tulisi hänen myöskin olla tietoinen siitä, että samoilla perusteilla hänen on myös suojeltawa itseään henkisiltä vaurioilta.

Työläisnaiselle, joko hän sitten on aviollinen tai avioton äiti, ovat melkein kaikki mahdollisuudet tällaiseen lap-